№ 17 (41) [8—7(05)] Рік видання II-й Ціна 15 коп.

ГЕРСІД червоний

САТИРИЧНО-ГУМОРИСТИЧНИЙ ДВОХТИЖНЕВИК

ВЕРЕСЕНЬ Харків, Сумський пров. № 5. Теп. 14-83 1928 РІК

МУДРЕЦЬ

В правлінні Полт. житлоспілки де-хто вважає, що місячник ліквідації неписьменности зовсім не треба було оголошувати. Не відстають від Житлоспілки й Райспілка СТ., Господарсоюз, КНС та инші, представники яких ще разу на засіданнях Окркомісії не були

(З газет)

Мал. Б. Фрідкіна

— А ви чого ж не ходите на засідання комісії лікнепу?
— Не варт, знаєте. Вивчиш його грамоти, а потім воно ще на твою посаду сяде

ДОВБНЯ

„Ще теля в господа бога, а ви вже й довбню готуєте",
Це — мудра народня приказка.
Так і з нашими „міністрами"...

Не встиг польский воєвода Юзефський проголосити про панські мрії про самостійну, про суверенну, і ні від кого, крім Польщі, незалежну Україну, як наші „міністри", поза Україною сущі, почали збиратися по найдешевших у Празі канярнях, розбирати портфелі й обговорювати державний устрій майбутньої, ні від кого, крім Польщі, незалежної Української Держави.

Із попереднього досвіду ми знаємо, що міністри наші, такі спритні що-до кавярень, не дуже дужі що-до державною устрою...

Знаємо бо ми, що не вони устрій той „устроїли", а устрій їх „повстроював".

Ось через те саме, „Червоний Перець" вирішив допомогти нашим міністрам і, з великою охотою, опубліковує отой самий державний устрій майбутньої, за рецептом панів Юзефських організованої, суверенної, ні від кого, крім Польщі, незалежної і дуже самостійної Української Держави.

Це — спеціяльно для того, щоб наші „міністри" не дуже багацько думали, бо можуть вони дірки в головах своїх попродумувати.

* * *

Устрій буде отакий:

Державний герб.—Тризуб, а на тризубі білий орел сидить. На жовтоблакитному, довкола тризуба, тлі — чорно-білі купки. То — символ орлячої до тризуба любови.

Територія — од одного моря аж до другого моря.

Народ. — Народ лежатиме. Так тому народові буде добре житись, що він тільки те й робитиме, що лежатиме.

Влада — Влада буде вибрана. Кого виберуть, той і правитиме. А коли він не схоче правити — його виправлять.

Державний гімн.— Гімн самостійної України буде такий:

Ще не вмерла Україна
Пукі ми жиеми,
Ще нам, браття козаки,
Сілон одбежеми.

Згинуть наші вороги
До ойчистей з'вмі.
Запануєм, брати милі,
Злончим свн з народем.

Церква. — Автокефальна буде церква. Папа римський спеціяльно для українців перехреститься на православного.

Оце, власне кажучи, найголовніше, Решта — дріб'язок.

Усі отам блага, що на землі й під землею, податки й державні прибутки — для них місце знайдеться й турбуватися про них не доводиться, бо за них буде кому потурбуватися.

Залізницю перешиється на вузьку колію. Це — обов'язково.
Як у Европі.

* * *

Не бігайте, панове міністри, з довбнею.
Довбню, як ви бачите, ми з великою любовію вам приготували.
Уже!

О. В.

ГВАЛТ! ВИСЕЛЯЮТЬ!!

Я, товариші, ніякого виселення не боюся. Кубатура моєї кватирі така хитра, що коли-б прийшов виселятель і взяв мене за коміра, йому ніде було-б зробити потрібного руху...

Я вам признаюся по щирості. Живемо ми з дружиною, коли можна так сказати, по черзі: коли обідаю я, дружина звільняє кубатуру, а коли дружина — я звільняю кубатуру. Вкупі обідати ніяк не можна. Обідали, правда, до якогось часу, а як одного разу дружина встромила замість свого рота та в мій баранячу жилу, я сказав:

— Буду голодувати як безпритульний підчас кампанії боротьби з безпритульністю, а чужих жил їсти не хочу.

Спимо теж: дружина розкидає „уплотнение" на своїй частці кубатури горизонтально, а мені вже доводиться заповнювати свою частку — вертикально...

І нічого.

Живемо не сваримося.

А от сусідові мойому прийшлося не солодко. Непман він. З його і непман там, що з мого носа флюгер, а все таки прикро. — Становись, радив я йому свого часу, на радянську платформу.— Боюся.—Чого ж ти боїшься, коли воно зовсім не страшно? — Боюся, та й усе. Колись каже, за голодування, сіль платформами возив, так простудився був...

А тепер от і поліз би, так на платформі й без нього повно. Скидаємо вже.

Іду якось я повз його ятку—цигарками й баварським квасом торгує на Основі,— гукає:

— А зайди, лишень, на хвилинку.

Заходжу.

— Ну що мені, питає, тепер робити?

— Що хочеш, те й роби.

— Ні, ти мені скажи по товариському.

— Питай, може й скажу.

— Про виселення непманів чув?

— Чув, чув.

— Як ти думаєш — мене виселять? Відберуть кватирю?

— А чого ж би тебе не виселили. Звичайно виселять відберуть. Го-го! Так виселять, як раба божого. У тебе скільки кімнат?

— Я, дружина, теща—раз, троє дітей, одна нянька—два, баба, дід...

— Постій, постій. Я про кімнати питаю. Кімнат скільки у тебе?

— Дві кімнати з кухнею.

— Воно й небагато, а раз непман—виселять. Вашому братові тепер кришка. Амба!

Дивлюсь, а в нього сльози мов той горох—кап... кап... кап...

Тонкошкірий я, товариші, громадянин радянської соціялістичної республіки зробився. Тут би мені його наступити ногою й розчавити, а я похнюпив очі й дивлюся як акуратно його черевики просять їсти...

Шкода мені стало цього непмана. Він хоч і непман, а сусіда ж і радянського ж виробу цигарками торгує.

— Знаєш що?—кажу я йому. Ти не сокрушайся.

— Не сокрушайся. Добре тобі говорити не сокрушайся. А куди я піду як виселять? Дружина, теща, троє дітей... Нянька-баба... Куди?

— Можна й нікуди,— кажу йому багатозначно.

— Як „нікуди?!" Виселяють же-ж!

— М-да .. Виселяють. А ти от що... Ти б задовольнився однією кімнатою, щоб тільки не виселяли?— питаю його.

— Однією кімнатою?—вхопив він мене за плече. Та я в кухні житиму, аби тільки мене не викидали на вулицю.

Тут я оглянувся як злодій, взяв його за руку, одвів кудись у куток, і, признаюся, шановні товариші, зрадив пролетаріят, як найостанніший зрадник.

Я порадив непманові завалити в обох кімнатах стелі, завалити димаря, повибивати шибки, потрощити двері, а самому переселитися жити на кухню.

— Нехай, кажу, відбирають таку кватирю. Чорта пухлого, кажу відберуть.

За таку пораду непман, признаюся і тут, подякував мене десятком цигарок „Пушка" і пообіцяв ніколи не забути.

Через тиждень, а може й два, не пам'ятаю, бо в мене в голові тепер не такий гармидер, щоб пам'ятати,— іду я повз його ж таки ятку. Ще тільки доходжу — бачу вже стоїть на перельоті.

— Ага,—думаю, не забув таки. Знову цигарками збирається подякувати.

Порівнявся.

— Здрастуй,—до нього.

А він мене за груди:

— Так до чого,—питає,— ти мене призвів? Так, кого,— питає,—виселятимуть? У кого відбиратимуть?

Плакати мені, сміятися — не розумію. А бачу, що чоловік серйозно питає.

— Стрівай,— кажу.—Геть руки від Текстшвейпрому!

— Ні, каже, не геть. Що ти мені, сякий такий, порадив? Я за твоєю порадою розвалив дві кімнати.

— Ну!

Що ти „нукаєш"? Що ти „мукаєш"? Мене ж,—каже,— ніхто і не думав виселяти, не думав.

— ?....

Все закружляло перед моїми очима каруселлю і не знаю,—чи я сам гепнув, чи він таки мене пхнув.

Тепер... відремонтовую його кімнати своїм коштом.

Юх. Гедзь

МАХАЛЬНИК ІВАНОВ

[Байка]

Якось навчалася стрілять піхота
(Чи сотня там, чи, як давніше, рота)
І підтюпцем, слідком
Туди приїхав політком.
Заграли: „Попади!"
Стрільці всі на упорах.
Ось постріл чуть один,
А далі — пах-пах-пах!
Ніс політкомові лоскоче гострий пах,
(Колись і він здалека нюхав порох).
Закінчили стрілять:
Хто три попав, хто навіть п'ять.
І зрідка, зрідка промах.
Охота тут забрала політкома:
— „І я ж вам попаду!
На полюванні був і я в горах!"
Лягав на упору,
В найближчу — бах! — мету:
Під носом знявся порох.
Він кулю другу —
Вбік, в яругу.
Іще за ними три —
Усі „за молоком".
— „От чорт їх забери"
Лютує політком.
Хоча б одну! Ото скандал страшенний!
Але махальники підходять до мішенів
І ну йому махать:
Одна, дві, три, чотири, п'ять,
Хоча б один був промах!
Тут сумніви узяли політкома,
Він хоче наслідки другим провірить разом:
Махальників призначив знов же тих,
А сам бере набоїв... холостих,
Чи, пак, сліпих.
Так що б ви думали? — Нічого не промазав!
І холості — в меті,
Бо доповів махальник Іванов:
— „У центр самісінький усі загнали знов!"
І втямив політком,
Історія одна:
Пошле „за молоком"
Чи влучить старшина,
Завжди бувають Іванови,
Що підмахнуть готові.

За білоруським байкарем
Крапівою переказав

С. Пилипенко

Мал. Б. Ф.

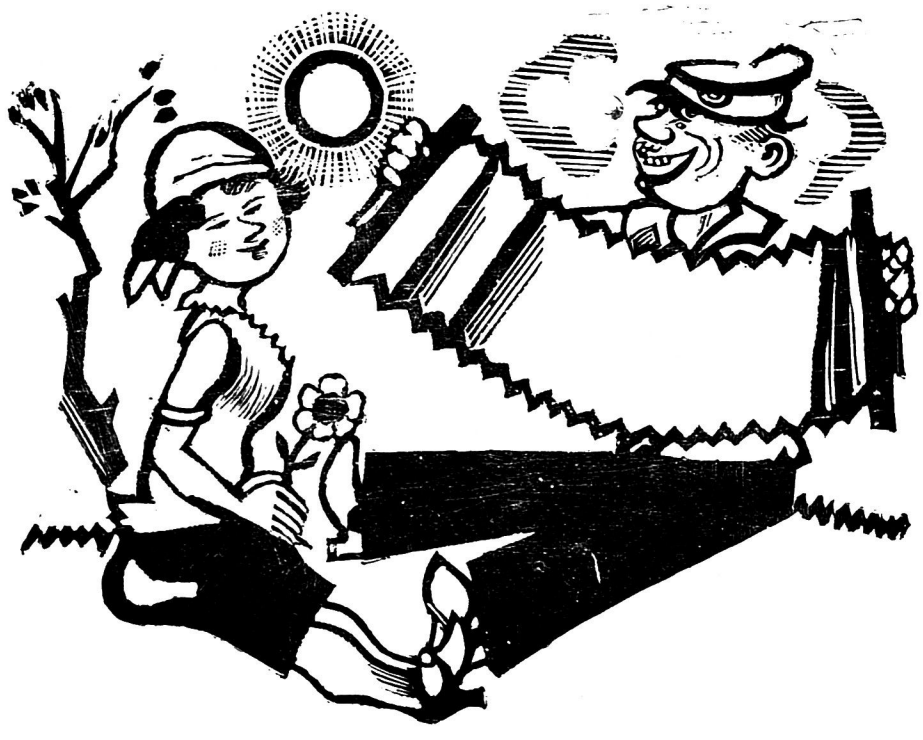

ДУМКИ ЗДІЙСНЮЮТЬСЯ

Мал. Б. Фрідкіна

30 „таксі“ за думкою харьк. комгоспу повинні замінити 2000 візників

(З газет)

Вуличний рух у Харкові ще й досі перебуває в хаотичному стані

(Факт)

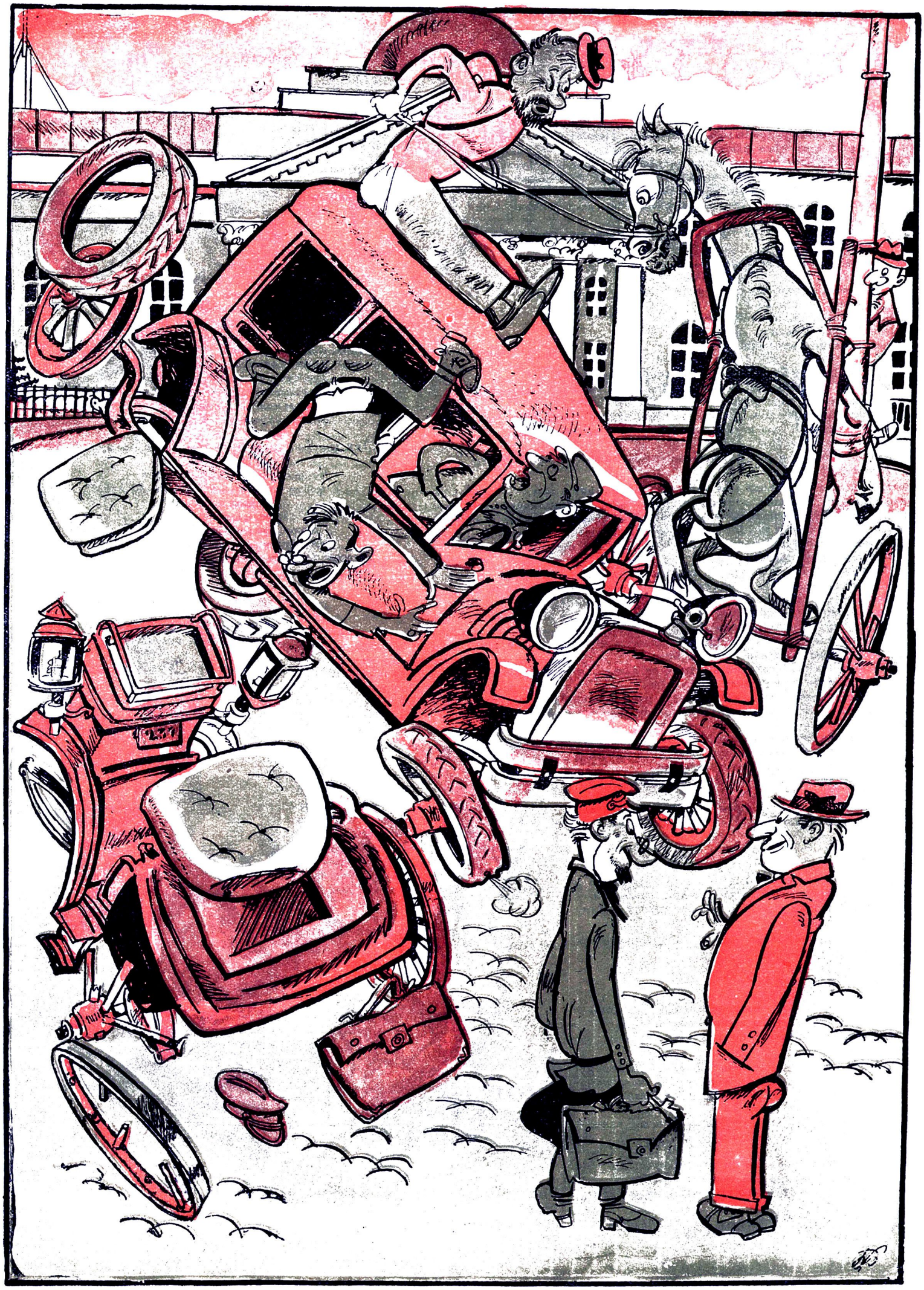

Комгосповець:— **Ой Одного вже, здається, „замінили“**

НЕСПОДІВАНА РАДІСТЬ

Мал. Л. Каплана

Апарат Харк. Соцзабезу увесь роз'їхався у відпустку. В канцелярії, крім одвідувачів, нікого немає
(З газет)

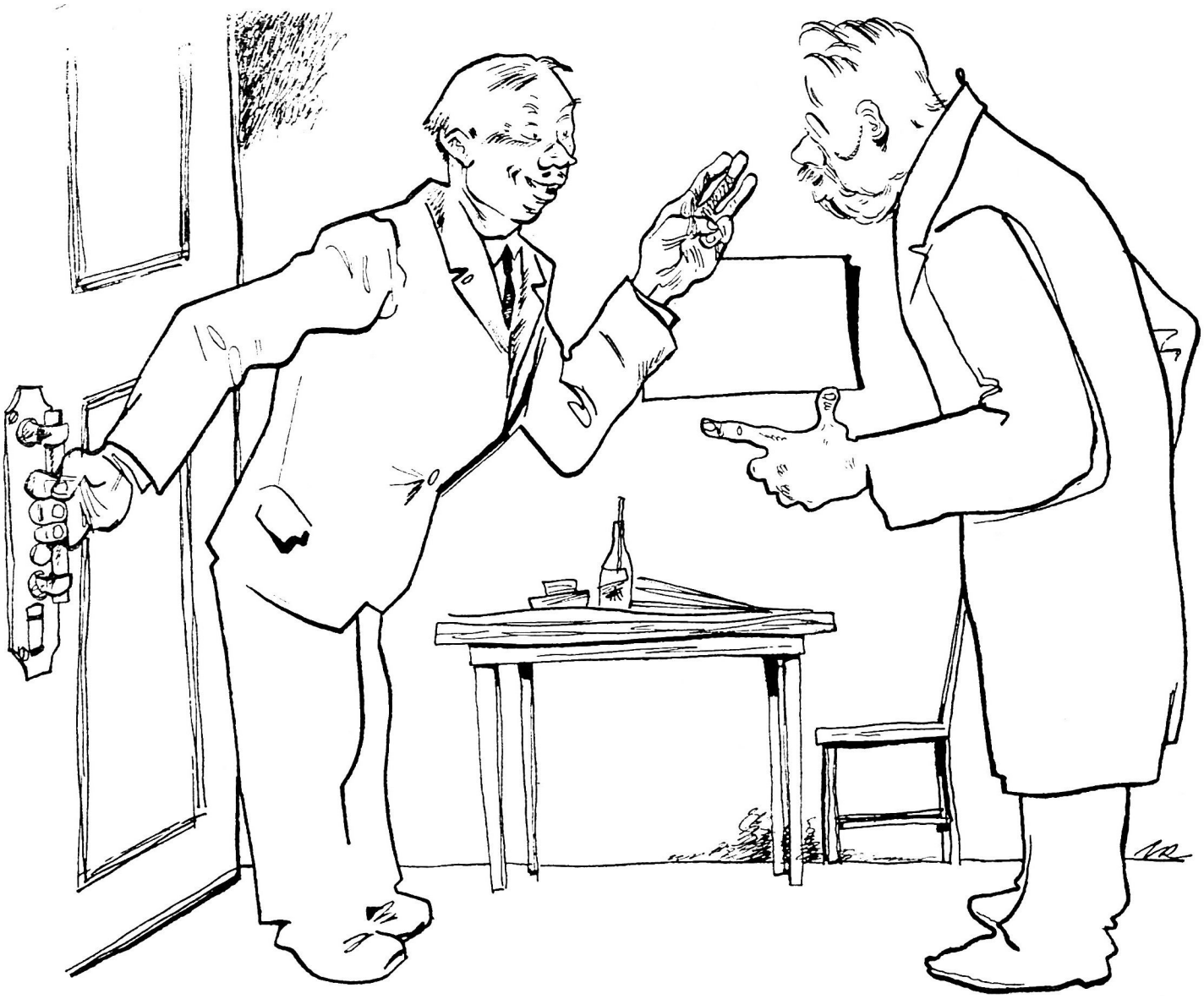

— Сьогодні я до кабінету зава аж тричі заходив „без доклада"

КАНІВ

(Від нашого роз'їзного кореспондента)

На поштовому штампі Канева ще й досі стоїть. „Каневъ, Кіевск."

Ваш кореспондент цілком свідомо припускає, що на цілій земній кулі не знайти другого такого сонливого, такого млявого, такого ледачого міста, як Канів. Десь там у людей — і індустріялізація, і електрифікація, і радіофікація, і культурна революція, а канівці потягаються на крутому березі дніпровому та чухають собі спини. Одинадцятий рік Жовтневої революції от-от промине, а вони ще й досі не спромоглися на новий штамп. Колишній руський „ъ" у них до цього часу в пошані.

А вийдіть ви на базарну (вона-ж центральна) площу міста Канева та погляньте навколо себе — бруд, бруд і бруд. Товстими покладами він отут заліг, мабуть ще з часів громадянської війни. Ходять-бродять по ньому канівці, як по нагрітому сонцем асфальті.

Ваш кореспондент запитав одного досить поважного канівця:

— Чому, ви площі не замітаєте?

— На чорта... Дасть бог дощ, або вітер,— як корова язиком злиже оце сміття...

А поцікавтесь-но електрифікацією міста Канева. Села вже давно електрифікуються, а в місті Каневі на вулицях стирчать два-три найпаскудніших лихтарики, та й у тих шкло повибивано.

— Та, як же ви це так, на одинадцятому році революції та й без електрифікації?

— Була у нас електрифікація та загула...

— Як то „загула"?

— Та... Продали ми свою динамо-машину...

— А сами тепер без електрики?

— Та на чорта... вона нам. Коли — місяць посвітить, коли — зорі, а як уже дуже темно, то часом хлопці шкла в лихтарях не повибивають, то й лихтарі засвічуємо...

„Легка" і „важка" індустрія міста Канева — це колишня лісопильня, що зараз пристосована для млина. Працює цей млин досить енергійно: і вранці гуде, і в-обід гуде, і ввечері теж гуде. Мелють у тому млині, як кажуть канівці, не аби-якої якости борошно. З того борошна канівський райвик варить собі смачні-пресмачні вареники, канівська селищна рада пече собі пухкі-припухкі пампушки, а канівська кооперація готує з того борошна такі млинці, що з ними й на шлях до соціялізму не страшно вирушувати.

— Хто ж там меле, в отому млині? Чий він?

— Та... компанія приватників.

— Чого ж приватники? А кооперація?

— Та... Кооперації нашій невигідно...

Радіофікація в місті Каневі так буяє, що далі вже й нікуди. На ціле місто лише два приймачі. Один у приватному помешканні (в інженера), у другий — у сельбуді. А більше—ані-ні. Що-до цих двох, то інженерів приймач звичайно „говорить", а сельбудівський ще з 1927 року „мовчить".

— Так чого ж це він мовчить?

— Та щось там не той... щось йому зіпсувалось... Ну й мовчить.

В помешканні сельбуду замість культроботи, гудуть голодні мухи, цілими табунами вистрибують блохи, в повибивані шибки заэирають горобці.

— Багато селян буває в сельбудинку?

— Та, ні, щось ніколи там нікого не видно...

І, нарешті, ваш кореспондент повинен розповісти про канівський театр. Протягом цілого місяця товкся тут „Український Народній Театр". Не з Харкова він, оцей театр, не з Київа, і не з Черкас, а з самого... Богуслава. Ввесь Канів цвів приблизно такими афішами.

Гастролі українського народнього театра
За керовництвом К. Д. Дубініна
За режисурою Д. В. Чаренка
П'єса зі співами і танцями

— Співи і танці — обов'язково, мов стрючок перцю до борщу. А коли йшов „Вій", то ще й так „рекламнули":

П'єса йде зі всіма ефектами
„Летюча труна, змії, гади, чорти і инше"

Звичайно, підчас вистави, як потім сповістили вашому кореспондентові, ніяка труна не літала, змії не сичали, гади не повзали, і чортів теж зовсім не було.

А „репертуарець" цього „українського народнього театру" з Богуслава, такий що аж до „Жидівки вихрестки" вистачило. Тільки в Каневі її таки дійсно „вихрестили", здається з ласки райполітосвіти,— на „Жидівку Сару".

Що правда, канівці, з якихось причин, не дуже охоче одвідували гастролі цього театру. Зате представники райвику та райполітосвіти — щораз повнісінько їх було в першому ряді. Мабуть, до смаку прийшовся їм „Український Народній Театр з Богуслава".

Отаке це місто — Канів. Отакі канівці.

А поблизу ж могила Тараса Григоровича Шевченка. А до тієї ж могили мандрівники з усіх закутків Радянського Союзу прибувають. А відвідують же вони, оті мандрівники, і місто Канів.

А...

Ні! Годі! Нехай же кінець-кінцем канівці самі догадаються.

Антоша Ко

БЮРОКРАТ НА ВІДПОЧИНКУ

Мал. М. Денісовського

Текст Андрія Дудки

Потрапивши, на відпочинку, в сад,
Здивований, обурений був дуже бюрократ:

„Де ви, загони кавалерії легкої?
Де самокритики палкі оргстрої?
Де ви, наради виробничі?
Інспекції селянсько-робітничі?!

Погляньте, скільки тут листків пропащих —
Без номерків входящих, виходящих!
Природа наче б то існує вже й давно,
А діло .. жах! — ще не заведене й одно!

Сказати коротко — нема ладу в природі,
Та й годі!
Ні,— знаєте,— я так робить не звик...“
І бюрократ замислено поник...

„Не знаю, з чого тут і починати:
Тут деревце одним-одне узяти,
Та й то — які потрібні апарати!
Які безмежно-пишні штати!!

Та що там штати?! Я вже мовчу об штатів —
Скільки тут може трестів, синдикатів
Розвинуть план роботи корисний
Коло самої лист-утиль-сировини!!!

А потім — що тут роблять горобці
Без догляду, нештатні молодці?!
А тут ось осінь... А після неї — може ще й зима?
І все добро оце загине тут дарма??

Ні! К чорту відпуск: Треба швидче вирушати —
Доклади, тези й плани, плани, плани планувати!

ЛІКВІДАТОР

Зав окрнаросвітою тільки-но збирався йти додому, коли до нього в кабінет увійшла якась похмура постать і пробасила:

— Вибачте? Я на хвилинку. Важлива справа.

— Що там таке?— незадоволено запитав зав.—Кажіть швидче.

Постать викашлялась і, ставши в позу оратора, почала:

— В той час, коли Чемберлени та інші капіталістичні акули готують новий похід проти Радянського Союзу — ми повинні всі свої сили покласти...

— А що вам від мене потрібно?— спитав зав.

— Вибачаюсь. Одну хвилинку. Значить, товариші, ми повинні бути напоготові. А чи все ж ми зробили для цього? Ні, далеко не все, тому що наші червоні винахідники до цього часу перебувають у надзвичайно тяжких умовах...

— Все це, звичайно, так,— знизив плечима зав.—Але ж яке відношення має до цього наросвіта?— І взагалі — хто ви такий?

— Я ж і є червоний винахідник,— поважно відповів незнайомий.— А ось і мій винахід. І він кинув на стіл заялозений клунок.— За допомогою цієї міцної зброї, товаришу, ми переможемо наших ворогів.

Зав боязко покосився на клунок.

— А воно... не вибухне, часом?

Винахідник зареготав.

— Що ви? Коли ж це було, щоб наочний підручник вибухав.

— Який підручник? Ви ж казали про якусь зброю...

— А хіба підручники не зброя для війни з темрявою? Проте перейдемо до справи,— і винахідник розвязав свій пакунок.

— Оці кубики і є та абетка, що її я винайшов спеціяльно для дорослих. Ви ж, звичайно, розумієте, що при ліквідуванні неписьменности дорослих учнів потрібен инший підход, ніж для навчання дітей. Наприклад, щоб пояснити дітям літеру „Д“— ми вказуємо на малюнок „дзига“; „М“—„мишка“ й тому подібне. Але дорослого ви на „мишку“ вже не візьмете і „дзигою“ його, анехтему, не зацікавите. Дорослого треба вчити не на дзигах, а на таких речах, щоб вони викликали в нього приємні асоціяції. Розумієте?

— Не зовсім.

— Та, господи ж... Ну візьмемо такий приклад. „Х“— „хлопчик“. Для дітей це дійсно „хлопчик“, а для дорослого це вже аліментами пахне і тому він завжди буде плутати „Х“ с „А“. В такий спосіб ми ніколи не ліквідуємо неписьменности, що згідно з постановою останнього з'їзду...

— А як же у вас?— зупинив його зав.

— О, в мене зовсім инша система. В мене кожна ілюстрація сама лізтиме дорослому в голову. Та ось, дивіться: „П“—„пивна“, „Р“—„район“, „Г“—„горілка“, „Д“—„дубець“, „Ф“—„фінка“, „Б“—„бупр“.

— Та це же абетка для якихсь дефективних, а не для дорослих,— посміхнувся зав.

— Що ви, що ви?— замахав руками винахідник.— Та в мене під кожний малюнок повну ідеологічну базу підведено. Ви ж тілки зверніть увагу, що при складанні виходить. От візьмемо, наприклад, слово „прогул“. Дивіться: „П“—„пивна“, Р—„район“, О—„опух під оком“, Г—„горілка“, У—„удар“, Л—„лікарня“. Та це вже повна картина, що викриває саму суть прогулів. Та це ж виходить, що за ті ж гроші ви можете провадити одразу дві кампанії:— ліквідувати неписьменність і алкоголізм.

— А ще краще — ліквідувати всю вашу абетку,— бо після неї всіх учнів доведеться мабуть везти якщо не до Бупру, то до психічної лікарні. Прощавайте.

— Невже, не візьмете — здивувався винахідник.

— Ні.

— Та що це ви, змовились всі, чи що... В двадцяти вже місцях одне й те ж мені кажуть. От і ліквідуй неписьменність, коли всюди така тяганина. Ех...

І, сунувши в кешеню абетку, винахідник вибіг з кабінету.

Сергій Чмельов

КРАХ ФАНТАСТИКИ

Кремезний дідуган-брандмайстер розправив свої пушисті сиві вуса, розколупав погаслу люльку і почав:

— Було це... а подай-но мені, Бобочко, трішки жару з-під цієї тей-машини (старий так називав самовара)... Було це, мої голуб'ятка, зовсім недавно. Оце перед тим, як скоротили бідолаху-Павлика, я з моєю старою (вона разом з Ангелом Петровичем та Нюнюсею в Бердянському лікується) конче влаштував усе для того, щоб переїхати на нову кватирю. Кватирю нам відвели в новому таки селищі в окремому котеджі й так ми поспішали туди перебратися зі старої нашої халупи, що за два дні все вже було готове.

Ранком, перед тим, як переїздити, я пішов подивитись ще раз на нову кватирю і зустрів коло дверей свого майбутнього сусіду з суміжного котеджу. Він подивився на мене скоса і з якимось сумнівом запитав, чи справді я наважуся туди переїздити.

— А що таке?—спитав я його здивовано,- хіба погана кватиря?

— Та ні,—відповів він якось непевно...—Ходять, знаєте, різні чутки, ніби тут н е ч и с т о.

Я зареготався йому в вічі. Адже я людина прогресивна, не вірю ні в яке чортовиння, мерців та вихідців з того світу, адже ми живемо у вік електрики та радіо, омоложення та аеропланів, і стоїмо напередодні міжпланетних мандрівок, і т. д.

Подія, про яку я хочу розповісти, обрушилась на нас того ж вечора, коли ми, упоравшись із переїздом, сильно стомлені, але щасливі, сиділи довкола стола та пили чай. Павлик стиха награвав на мандоліні, а моя дружина вишивала нову серветку. Мрійно пахкотіла тей-машина; було так тихо і приємно, а одинокий вогник лямпочки над столом розливав тепле й затишне світло. Інші кімнати були не освітлені й гільки на кухні горіла слабенька лямпочка.

Да-а... Старий притяг до себе шклянку з чаєм.

...Сидимо ми. І от... Раптово по-під віконням пролунав жахливий невимовно страшний зойк. Ні людина, ні звір, ніщо живе не могло так кричати. Страшна туга та біль і разом з тим загроза були в тому зойку. Холодний піт виступив на наших обличчях, волосся нам піднялося догори й кілька хвилин ми не могли вимовити жодного слова.

— Що це?—клацаючи зубами спитала Нюнюся.

— Коти?—несміливо спитав хтось инший.

Наївне запитання! Хіба ж котові личить робити такі звуки? Ні, це були не коти.

...Той вечір був і в й назавжди буде для нас незабутній. Не минало десяти хвилин, щоб ми не здрігались від якогось жахливого явища.

... Самі собою розчинялись двері, чулися таємничі голоси, стони та дзенькіт немов кайданів. Гасла електрика й у жахливій тиші щось холодне падало на нас...

А коли ми зробили несміливу спробу лягти спати, по кватирі рознісся такий страшний, задушливий запах, ніби могили розверзли свої пащі, випустивши на нас зловонний подих своїх мешканців.

...Синім світлом палахкотили чиїсь очі по кутах; хтось зітхав і простягав до нас свої бліді довжелезні руки; щось булькотіло й хлюпало немов у горлянці зарізаного...

І як фінал — на нас півмертвих од страху, звалився справжній грім. Довгим підземним гулом прокотилося в глибині, розляглося навколо, гримнуло з гори, вдарило... відскочили шпінгалети в вікнах і на наші голови впало щось велика, важке... Щось придушило нас і стиснуло в диких обіймах. І знову пролунав найжахливіший з можливих у світі зойк...

...Тьотя Поня і досі лікується в психіятричній лікарні; діти, правда, вже вичуняли, бо дехто з них вискочив раніш, а я... ви бачите оцей шрам?

Не чекаючи ранку ми втекли, взявши з собою все, що могли взяти з своїх речей. Правда, я на схилі віку мусив світити грішним тілом через усю вулицю, бо забув одягти дещо з костюму...

І от тепер ми страждаємо по чужих людях і раді б вселитися до старої славної своєї халупи, але це вже неможливо.

Густий дим затінив засмучене чоло бравого брандмайстера і срібна сльоза скотилась по його зморшках у шклянку з чаєм.

— Такі то речі, голуб'ятка,—закінчив добрий дідуган.

* * *

Страшно? Здрігається, читачу? Хоч як ми не співчуваємо, аматорам доброго фантастичного оповідання, однак інтереси ще добрішої істини та громадське почуття примушують нас розчарувати читачів, і до того— розчарувати в найвульгарніший спосіб. Адже розказане діялось не за часів якогось там короля Артура чи царя Панька,— ні! За часів радіо та електрики, автобусів та комгоспів, коли недалека вже пора летіти спритними ракетами в инші світи і т. д... Нема чого ображатись, коли дізнаєтесь про справжню причину страшних і загадкових явищ у брандмайстеровій кватирі.

Скажемо просто: кроки, стони,—їх робили, на жаль, не духи, а цілком реальні... стіни, збудовані за сучасними принципами архітектурного конструктивізму (пісок, коробочки з-під пасти „Функ", дрантя, кістки, старий папер та инші будівельні матеріяли). Шпінгалети вилетіли тому, що вони були... дерев'яні. Світилися синім світлом гнилі дошки; невимовно страшний запах, що так збентежив серця наївних мешканців, походив з цілком природнього джерела,—убиральні, де на той час лопнула труба, побудована, очевидно, теж за конструктивним принципом. Честі архітектурної вигадки та блискучої ініціятиви належить те вохке й холодне, що впадало на шиї та обличчя: холодна вода від дощу, що просякав крізь діряву стелю... Ну-с, на бідні голови невдачливих новоселів упало ніщо инше, як стеля, з причин, так би мовити, загальних,—адже кватиря була побудована за принципом і т. д...

Лишається ще три загадки. Перший крик, бліді руки та ще останній зойк. Розглянемо й це. Як справедливо зазначив брандмайстер, жодний в світі кіт не здібний так жахливо кричати... Але ж браадмайстер не мав на увазі кота, якому сусідські діти защемили хвоста в поліно. Отже, нічого й дивуватись звукам.

До речі зауважимо, що автор веселих діток був водночас куплетистом і претендував на дідову кватирю, як на додаткову площу для наукових занять.

Що-до рук, фосфоричних і страшних, які простягались у темряві, то ми радо визнаємо, що ми ці руки вигадали, але прошу погодитись з тим, що в порівнянні з падінням стелі, будь які руки — дитяча іграшка. Це положення блискуче підтверджує походження останнього крику. А кричали, дорогі мої читачі... хто ж инший міг кричати, як не самі нові мешканці? Хіба не закричиш, коли на голову впаде конструктивна стеля?.. Звісно, закричиш, та й сам не помітиш, як це й трапилось.

Задовольняє вас? Ні? Хочете знати, чому гасла електрика? Даруйте, коли не так відповідатиму на це запитання: зовсім не кортить до заялозених дотепів на адресу „турчанки" та „унформера". І взагалі нічого дивного, коли електрика гасне. От, коли б вона не гасла—инша річ...

Тепер здрігайтесь собі на здоров'я.

Олаф Кракен

НА ІСПИТАХ

Мал. Б. Ф.

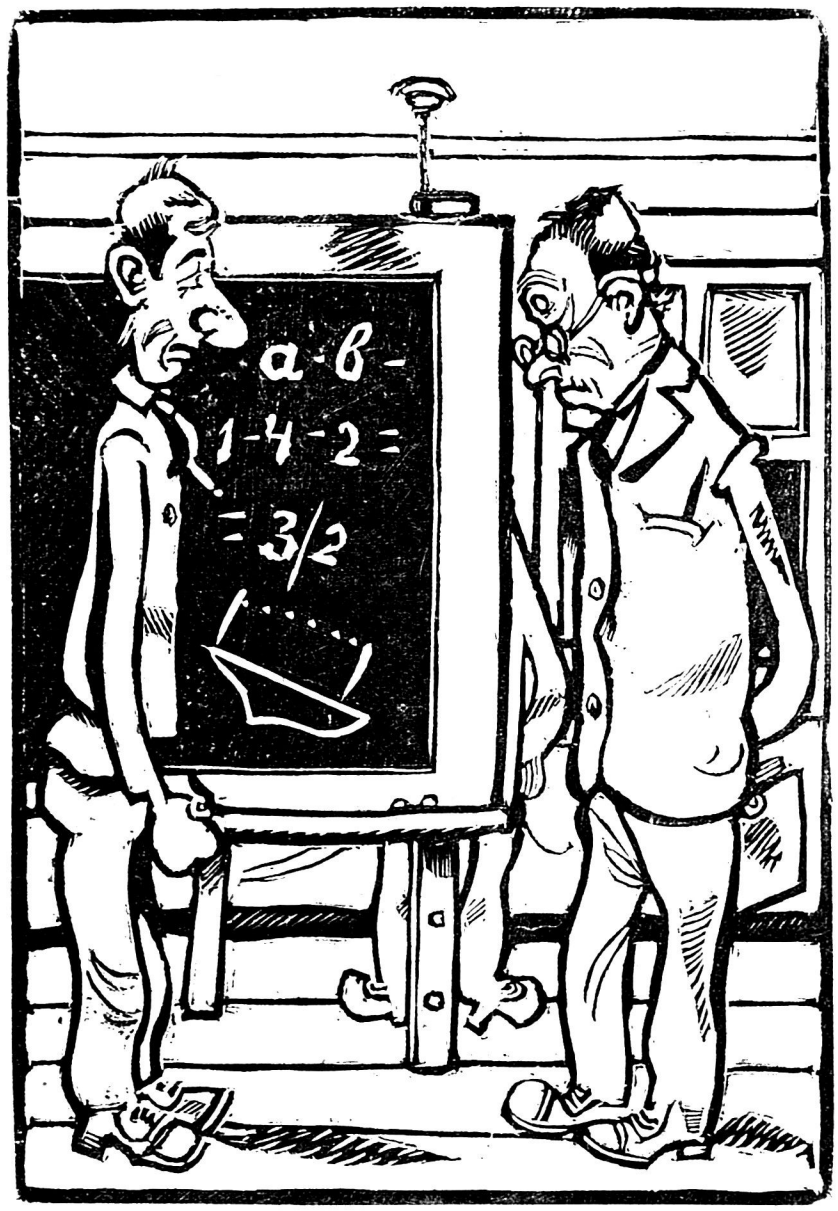

— Від А до Б 8 кілометрів. З А до Б вийшла екскурсія, яка проходить 3 кілометри на годину. З Б до А вийшла друга екскурсія, яка проходить 4 кілометри на годину. Де вони зустрінуться?

— В пивній, тов. професор!

„. . . виховати робітника прилавку, зробити з нього активного агітатора проти алкоголя,— на такий шлях повинна стати наша кооперація

(*З однієї пром.-алкогольної статті*)

Мал. Л. К.

Покупець:— Загорніть мені пляшку горілки.
Прикажчик:—Гражданін! Алкоголь—зло! Півтора карбованці в касу!

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ МОМЕНТУ

В той момент, коли авдиторія була остаточно захоплена силою ораторової красномовности, в той момент, коли не тільки дежурний пожежник, а навіть члени президії перестали позіхати й почали уважно слухати, в той момент, коли сам оратор побачив, що його промова остаточно обійшла всі рифи й зараз спокійно попливла, як Дніпро нижче порогів,—в цей момент в рот ораторові влетіла... муха.

Оратор пирснув, закашлявся, здивовано розвів руками, ніби хотів сказати: „товариші, в чім же ж річ“, але потім рішуче піймав муху на кінчик язика і проковтнув.

Звичайно, коли б ця подія трапилась за инших обставин,—за обідом, скажемо, або підчас зустрічи закордонної делегації, можна було б просто ліквідувати подію: виплюнути муху й край.

Але плюватись на сцені, перед публікою та ще в такий відповідальний момент було абсолютно неможливо: неестетично, некрасиво й некультурно, тим паче, що оратор цілих дві години говорив про... культурну революцію.

Вас. Ч.

SOS! SOS! РЯТУЙТЕ!!

Мал. Л. Каплана

На повістці денній Дніпропетр. спілки Радторслужбовців 23-VIII 1928 р. обговорювали 26 питань

(1й-богу факт)

Голоси за вікном:—**І цей не витримав: на 15-му пункті душа вискочила. Тримається лише один Рибалко.**

— Не дивно: вчора з курорту повернувся — півтора місяці відпочивав.

Мал. Л. Каплана

НОВА ЛЮДИНА

Славетний винахідник, доктор Пупиря (він ще торік винайшов удосконалену машину ловити блощиць) замкнувся в своїй лабораторії на цілий тиждень: він вирішив сконструювати новулюдину за останнім рецептом т. Бухарина.

Увесь тиждень з димаря його лабораторії йшов синій, надзвичайно густий та смердючий дим; що-вечора у вікнах зловіще палало зелене або червоне світло. Дружина винахідника, з суворого наказу Пупирі, кожного ранку приносила йому полумисок вареників та десяток крутих яєць. Вона ніжно кликала свого Пупочку, але т. Пупиря суворо відмовчувався. Тоді, бідолашна дружина обережно ставила свої приносини коло дверей кабінету, зітхала і шкандибала додому.

Що-вечора зацікавлені громадяни по черзі підслухували під вікнами, але чули лише, як д-р Пупиря сердито лаявся.

Робкор Файкін спробував був провертіти дірочку у віконниці й майже виконав свій замах, але в останню хвилину згори на нього линула якась рідина. Запах і колір були такі, що Файкін поспішно відступив.

* * *

За тиждень вікна лабораторії вперше розкрились настіж, двері з ритом розчинились.

Коли місцева інтелігенція:

попереду тітка Пріся, що різникує на базарі,

— потім — жінка винахідника,

— далі — 2 фотографи

— ще 5 перекупок

— 3 репортьори (відсталий елемент)

і позаду туга каша з радслужбовців, дівчат, попів та фізкультурників,— коли, кажу, вся ця добірна публіка невеличкого округового міста вдерлась до лабораторії, вона побачила таку картину:

Д-р Пупиря, схудлий та зелений, безсило напівлежав у кріслі, а напроти нього, на кінці стола, весело гойдав ногами жвавий юнак в легкому спорткостюмі.

Що то був за юнак! Уявіть собі:

Широкі, міцні груди, чудові білі зуби і блакитні великі очі, позбавлені окулярів. Щоки — надзвичайно рожеві. А коли фізкультурники побачили його біцепси, вони скрикнули з захоплення і заздрощів.

— Ціпочка! — не втерпіла Пріся і пропхнулась ближче.

Апарати зацокали.

Репортер улесливо запропонував юнакові цигарку. Той лише посміхнувся та крутнув головою.

— Не палить?! — зворушилась публіка.

Д-р Пупиря важко підвівся з крісла.

— Щипати заборонено,— люто гукнув він на тітку Прісю, бо вона вже підбралась до юнака з явно розпусним наміром.

Тітка Пріся засоромилась і сховалась серед натовпу.

— Громадяни! Товариші!— урочисто почав доктор.— Дивіться! Ось перед вами нова людина. Я створив її!!! Я створив зразкову істоту — здорову, міцну, ідеологічно витримавну... Я вживав лише найкращий радянський дуб і сухі закордонні фарби. Ви бачите результати. Він не п'є, не палить, не лається. Він з огидою ставиться до розтрат, до буржуазних жінок, до приватних крамниць. Він не вміє підлещуватись. Він вивчив „на ять" азбуку комунізму, табличку множіння та український словник. Він навіть вивчив історію КП(б)У.

Тітка Пріся не доречи схлипнула.

Д-р Пупиря звернувся до юнака й дав йому батьківського шльопанця.

— Ходи, сину мій,— сказав він,— перетворюй світ. Даю тобі ім'я — Новук. За рік ти повернешся до мене й розкажеш, чого ти дійшов...

Він не встиг скінчити ..

Натовп підхопив Новука й з гучними викликами виніс його з лабораторії. Фотографи, немов веселі цуценята, чимчикували ззаду.

Апарати цокали.

* * *

Перед Новуком одчинились усі двері. Ще не пройшов і місяць, коли папірець з п'ятнадцятьма печатками та сьома резолюціями ствердив його право записатися на біржі. А восьма резолюція (її для більшої ваги було надряпано шкереберть) наказувала надіслати його на роботу поза чергою.

— Ваш фах,— спитали на біржі.

— Перетворюю світ,— скромно відповів Новук.

Зав. біржею був людиною до всього звиклою, тому він лише замислено почухав перенісся.

— Куди ж вас? На культроботу видко. Завклубом хочете бути?

— Хочу,— зрадів Новук.

— М'язі у вас підходящі,— згодився зав. Голос згучний. Лаетесь добре?

— Лаюсь?— здивувався Новук.

— Отож. Публіку, наприклад, обматюкати? Дівчат втихомирити?

— Ні,— образився Новук,—цього я не вмію.

— Гм,— крякнув зав. Шкода! А як... що-до держспирту.

— Піячити шкідливо,— лагідно одказав Новук.

Зав з прикрости поперхнувся.

— Що ж мені з вами робити, чорти його батька... В статистику хіба? Там і дурень згодиться.

Новук не заперечував.

* * *

Надалі події розгорнулись надзвичайно швидко:

1)— Ох, господи! Прислали ідіота на мою голову. Ви подивиться лишень, Павло Семеновичу, що він зробив з того звіта. Хіба я зможу з такими цифрами виступати.

— Перебрехав?

— Та ні, не перебрехав. А якось... гнучкости йому бракує... Я йому кажу: треба виявити зріст... А він: відкіля я візьму зріст, коли в нас його нема.

— Гм... чудна людина . А ще статистик...

2)— Непевна людина цей Новук. Не п'є. До дівчат не затягнеш. Ніяких товариських почувань. Ось, побачите, кар'єру зробить. Підлиза...

— Хай спробує. Ось, підійде скорочення...

3)— А він не робкор, часом. Іване Трохимовичу, ви б довідались негласно. Чудно якось поводиться. Усе йому недовподоби. У лазні, каже, безладдя; в пожежних справах — розгордіяш. Яке його діло (комунгосп).

4)— Я вас запевняю, Ніка, що це справжній анархист. Запеклість у ньому якась... Ворожість. Я вчора хусточку впустила, а він навіть не здвигнувся... (...трест; завова теща).

5)— Тов. Новук, ви ж не дитина. Треба мати будь-яку лінію. Критикуйте адміністрацію, чи критикуйте ФЗК. А ви лаєте усіх однаково. Самокритика, кажете? А за скорочення — забули? (...ая текст. фабрика).

Нарешті, Новук вилітив з 17-ої установи. Навіть восьма резолюція (ота, писана шкереберть) більше йому не допомогла. Він замислився:

— Тут щось не так. Прийдеться, мабуть, пристосовуватись...

* * *

Минув рік. Була темна осіння ніч. Дождь лив, як з під ринви. Вітер завивав, неначе гучномовець. Місто мирно хропло. Тільки д-р Пупиря не спав у своїй лабораторії.

Щось постукало у двері. Вдруге, втрете...

Тов. Пупиря вилаявся й пішов відчинити. За дверима стояла мара.

— Чого вам треба?— суворо спитав Пупиря.

Мара заплакала.

— Батьку, не пізнаєте?!

Тов. Пупиря остовпів:— Ти? Новук?!

Так, це був Новук. Схудлий, аж прозірчастий, немов зголодніла блощиця, брудний та щетинистий, як кабан

Він увійшов до лабораторії й, хитаючись, прошкандибав до каміна.

— Що з тобою? Чому?— питав Пупиря збентежено. Де ти був? Що робив?

— Пристосовувався, папаша,— відповів Новук хрипло.

Від нього виразно тхнуло „хлібним".

— Та-ак,— протяг Пупиря.

— Ех, батьку, погано ж ви мене вчили,— зітхнув Новук. Тепер я вже досвічений. Здоров'я згубив, але вивчився. Пляшку горілки — миттю вихилю. Розтрату вже другу роблю. А з дівчатами...

Він забухикав. Пупиря весь час мовчав.

— Ну, та нічого,— повеселішав Новук. Як-небудь, викручусь. Я, по правді, мав надію, що ви мені трохи допоможете, що-до грошей. Дівча туг в одне — я вам кажу — мармелад. Знов же з розтратою — як не як, а покрити треба. Ніяково...

— Та-ак,— протягнув Пупиря ще раз, і раптом, неначе хуртовина, зірвався з місця.

Новук не встиг навіть пискнути. Пупиря накинувся на нього, немов шуліка на курча — й — крак!!— переломив навпіл. Потім шпурнув обидві половинки у камін, що зловтішно палахтів.

Агенти побачили густий чорний дим, що йшов з димаря винахідника, й почули якийсь лемент. Але коли вони доповзли до вікна (з метою конспірації їм було наказано підчас „слежки" завжди рачкувати), вони бачили лише, що т. Пупиря рішуче й злісно вимішував головешки кочергою.

В кімнаті більше нікого не було.

Чорнявка

ПРЕПОДОБНИЙ ДЕРЖТОРГ

Могилівський Держторг розсилає своїх завпунктами по селах і ті обмінюють хрестики та ікони на всяку сировину.
(З газет)

Їдуть зави на райони,
На возах — хрести й ікони.
— Не журися, наш Держторже:
Сам господь нам допоможе...

В селах повно тарараму:
— Нам Держторг доставив краму...
Все прийма,— от їй-же богу,
І хвости, і шкури, й роги...

Куркуляка, Гнат Степура,
Приволік бичачу шкуру
Й, посміхаючись крізь вуса,
У Держторзі взяв — Ісуса.

Куркуляка, Федір Глиця,
Одхватив хвоста в лошиці,
І в Держторзі — чи то ж гоже?
Взяв за неї — матір божу.

А Сорока Катерина
Принесла в Держторг щетину,
За щетину ту Сорока
Узяла Іллю-пророка.

Нас страшено це дивує:
Хто ж Держторгом тим керує?
Бо нема ж огню без диму,
Чи не папа часом з Риму!

А.

СВІДОМІСТЬ

Мал. В. Нерубенка

— Талановита людина той Маркс. Написав „Капітал“, потім видавав „Ниву“ з додатком, а зараз керує католиками в Німеччині

Дзеркалом

З СВІЖИМИ СИЛАМИ

Енергійно працюють у клубі шахти № 16 Сніжнянського рудоуправління.

В січні, скажемо, завклубу — Рибалко не захотів працювати,— почав передавати справи Кучерявому. Туди сюди, місяць передавали справи, місяць приймали, минув і лютий. Прийняв Кучерявий справи і подумав: Скучно „чивойто“. І почав передавати справи Гончаренкові. Туди-сюди, місяць передавали, місяць приймали. Прийняв Гончаренко справи і замислився: Нудота, прости господи. І почав передавати справи вп'ять Кучерявому. Туди-сюди, місяць передавали, місяць „навпаки“ приймали...

Словом сказать, працюють в цьому клубі всякий раз зі свіжими силами.

АМБУЛАТОРНІ НОВАТОРИ

Свого часу один з журналів запропонував для раціоналізації і повної колективізації відпускної справи — закривати на один з літніх місяців всі установи, заводи, фабрики і т. инш.

Цей грандіозний проєкт здійснити поки що не вдалося, але робітники Слов'яносербської амбулаторії сміливо взялися бути піонерами нової справи. Одного дня ввесь персонал цієї амбулаторії — лікар, фельдшер, акушерка і санітарка — раціоналізовано замкнув усі двері і цілком колективно, зберігаючи зразкову організованість, пішов у відпустку.

Правда околишня людність залишилася без медичної допомоги, але ж усяке новаторство, як відомо, вимагає жертв.

Між иншим, ми мусимо слов'яносербським новаторам нагадати, що журнал, де вміщено радикальний проєкт — був гумористичний...

БЕКОННІ ПЛАНИ

На Кремінчуцькій беконній фабриці, в кишковому цеху зробили якусь дірку для труби і трубу заклали. Замастили, зафарбували, а потім — гайда все переробляти. Поробили котловани для фундаментів нових будівель, а потім швиденько, швиденько — засипали.

Взагалі будівництво на фабриці ведеться суворо за планом.

Спочатку за планом щось будують, потім за планом перебудовують, потім, також за планом, надбудовують, добудовують і прибудовують і, нарешті, за планом все це розбудовують.

Словом усе за планом. Проте чи не пора б уже РСІ на ті плани спланірувати?

БРАКУЮТЬ ГРОШІ

На шахті № 18 Ровенецько-Должанського рудоуправління з „презренным металлом“ борються рішуче.

Просто сказать до того надокучили їм ті гроші, що ріжних способів уживають, тільки б знищити їх.

Навіть браковників на них поставили Та не одного і не двох, а трьох. Бракують вони, правда, нічого. Що-місяця збраковують кілька сот карбованців.

Ми це все розуміємо. І браковникам хочеться щось робити, а роботи в них, як на гріх, немає. Але ж гроші все такі... Може б на позику їх приділили, коли вже так надокучили, чи що?

І УКРАЇНСЬКИХ З НИХ...

ВУК гірників, як відомо, обома руками за українську культуру. Що-дня на цю тему пишуть вуківці довгі обіжники, що-дня надсилають їх на оту бідну „периферію“. Агітують вуківці не тільки словами—справжнім ділом.

Наприклад, у подарунок лісичанському палацу культури прислав ВУК 8.000 книжок. Звичайно українських?

Мда... і українських з них 500. На проценти це виходить... та не будемо вираховувати. Щоб остаточно не засоромити вуківців.

НАСОЛИЛИ

Здавалося б як ще можна насолити робітникам Лібкнехтівської рудні, коли вони й так увесь час у солі порпаються. Соляна ж бо це рудня.

Але правління Артемівського ЦРК таки вмудрилося. Довго-довго чекали робітники на доповідача від ЦРК у справі постачання кооперативам сільрайону та так і досі не дочекалися.

Засолити б таких кооператорів на ближчих виборах...

ПЕРЕДБАЧАЮЧИ ПОПИТ...

Артемівська окрполітосвіта постачає селам книжки плановим порядком. Між иншим, у села Лісичанського району цей енергійний орган надіслав книжки про те „Як розводити бавонну“.

Передбачаючи величезний попит, ми можемо порадити артемівській окрполітосвіті „для внутреннего употребления“ дуже цінну книжку „Як нищити плями, блощиць і домових дурнів“. Висилаємо за 20 коп. післяплатою.

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ **Видає „Робітнича газета Пролетар“ і ДВУ**

Упрліт № 37/ж. Друга друкарня і фотоцинкографія видавництва „Пролетарий“. Замовл. № 719 Тираж 36000

НА ІПОДРОМІ

Мал. Ю. Ганфа

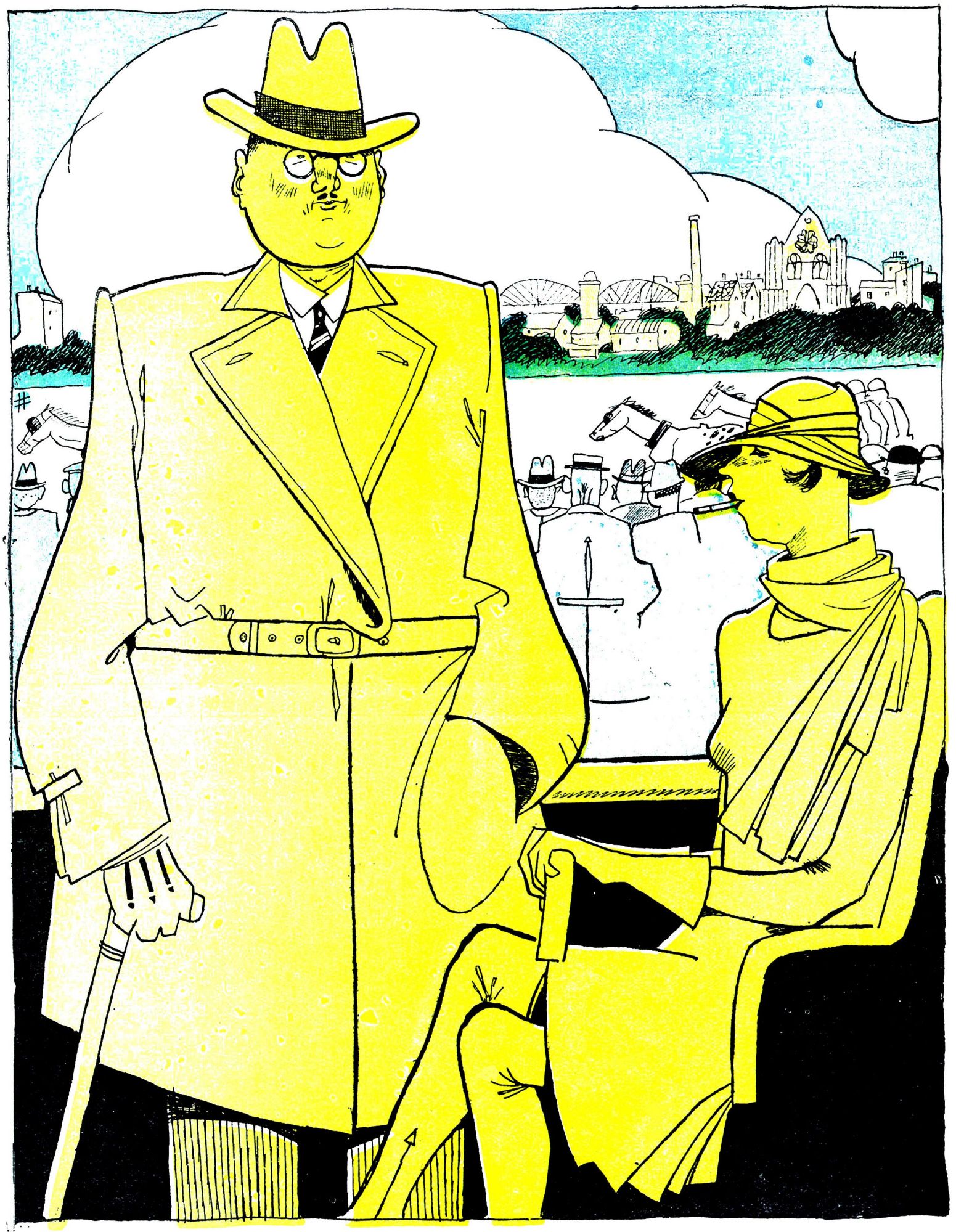

— Чого ти сумний такий?

— Та розумієш, „Неписьменність“ прийшла „голова в голову“ з „Алкоголем“, а я ставив на „Ліквідацію“,—ну й програв знову

№ 17 (41) [8—7(05)] Рік видання II-й Ціна 15 коп.

ГЕРСІД червоний

САТИРИЧНО-ГУМОРИСТИЧНИЙ ДВОХТИЖНЕВИК

ВЕРЕСЕНЬ Харків, Сумський пров. № 5. Теп. 14-83 1928 РІК

МУДРЕЦЬ

В правлінні Полт. житлоспілки де-хто вважає, що місячник ліквідації неписьменности зовсім не треба було оголошувати. Не відстають від Житлоспілки й Райспілка СТ., Господарсоюз, КНС та инші, представники яких ще разу на засіданнях Окркомісії не були

(З газет)

Мал. Б. Фрідкіна

— А ви чого ж не ходите на засідання комісії лікнепу?
— Не варт, знаєте. Вивчиш його грамоти, а потім воно ще на твою посаду сяде

ДОВБНЯ

„Ще теля в господа бога, а ви вже й довбню готуєте",
Це — мудра народня приказка.
Так і з нашими „міністрами"...

Не встиг польский воєвода Юзефський проголосити про панські мрії про самостійну, про суверенну, і ні від кого, крім Польщі, незалежну Україну, як наші „міністри", поза Україною сущі, почали збиратися по найдешевших у Празі канярнях, розбирати портфелі й обговорювати державний устрій майбутньої, ні від кого, крім Польщі, незалежної Української Держави.

Із попереднього досвіду ми знаємо, що міністри наші, такі спритні що-до кавярень, не дуже дужі що-до державною устрою...

Знаємо бо ми, що не вони устрій той „устроїли", а устрій їх „повстроював".

Ось через те саме, „Червоний Перець" вирішив допомогти нашим міністрам і, з великою охотою, опубліковує отой самий державний устрій майбутньої, за рецептом панів Юзефських організованої, суверенної, ні від кого, крім Польщі, незалежної і дуже самостійної Української Держави.

Це — спеціяльно для того, щоб наші „міністри" не дуже багацько думали, бо можуть вони дірки в головах своїх попродумувати.

* * *

Устрій буде отакий:

Державний герб.—Тризуб, а на тризубі білий орел сидить. На жовтоблакитному, довкола тризуба, тлі — чорно-білі купки. То — символ орлячої до тризуба любови.

Територія — од одного моря аж до другого моря.

Народ. — Народ лежатиме. Так тому народові буде добре житись, що він тільки те й робитиме, що лежатиме.

Влада — Влада буде вибрана. Кого виберуть, той і правитиме. А коли він не схоче правити — його виправлять.

Державний гімн.— Гімн самостійної України буде такий:

Ще не вмерла Україна
Пукі ми жиеми,
Ще нам, браття козаки,
Сілон одбежеми.

Згинуть наші вороги
До ойчистей з'вмі.
Запануєм, брати милі,
Злончим свн з народем.

Церква. — Автокефальна буде церква. Папа римський спеціяльно для українців перехреститься на православного.

Оце, власне кажучи, найголовніше, Решта — дріб'язок.

Усі отам блага, що на землі й під землею, податки й державні прибутки — для них місце знайдеться й турбуватися про них не доводиться, бо за них буде кому потурбуватися.

Залізницю перешиється на вузьку колію. Це — обов'язково.
Як у Европі.

* * *

Не бігайте, панове міністри, з довбнею.
Довбню, як ви бачите, ми з великою любовію вам приготували.
Уже!

О. В.

ГВАЛТ! ВИСЕЛЯЮТЬ!!

Я, товариші, ніякого виселення не боюся. Кубатура моєї кватирі така хитра, що коли-б прийшов виселятель і взяв мене за коміра, йому ніде було-б зробити потрібного руху...

Я вам признаюся по щирості. Живемо ми з дружиною, коли можна так сказати, по черзі: коли обідаю я, дружина звільняє кубатуру, а коли дружина — я звільняю кубатуру. Вкупі обідати ніяк не можна. Обідали, правда, до якогось часу, а як одного разу дружина встромила замість свого рота та в мій баранячу жилу, я сказав:

— Буду голодувати як безпритульний підчас кампанії боротьби з безпритульністю, а чужих жил їсти не хочу.

Спимо теж: дружина розкидає „уплотнение" на своїй частці кубатури горизонтально, а мені вже доводиться заповнювати свою частку — вертикально...

І нічого.

Живемо не сваримося.

А от сусідові мойому прийшлося не солодко. Непман він. З його і непман там, що з мого носа флюгер, а все таки прикро. — Становись, радив я йому свого часу, на радянську платформу.— Боюся.—Чого ж ти боїшься, коли воно зовсім не страшно? — Боюся, та й усе. Колись каже, за голодування, сіль платформами возив, так простудився був...

А тепер от і поліз би, так на платформі й без нього повно. Скидаємо вже.

Іду якось я повз його ятку—цигарками й баварським квасом торгує на Основі,— гукає:

— А зайди, лишень, на хвилинку.

Заходжу.

— Ну що мені, питає, тепер робити?

— Що хочеш, те й роби.

— Ні, ти мені скажи по товариському.

— Питай, може й скажу.

— Про виселення непманів чув?

— Чув, чув.

— Як ти думаєш — мене виселять? Відберуть кватирю?

— А чого ж би тебе не виселили. Звичайно виселять відберуть. Го-го! Так виселять, як раба божого. У тебе скільки кімнат?

— Я, дружина, теща—раз, троє дітей, одна нянька—два, баба, дід...

— Постій, постій. Я про кімнати питаю. Кімнат скільки у тебе?

— Дві кімнати з кухнею.

— Воно й небагато, а раз непман—виселять. Вашому братові тепер кришка. Амба!

Дивлюсь, а в нього сльози мов той горох—кап... кап... кап...

Тонкошкірий я, товариші, громадянин радянської соціялістичної республіки зробився. Тут би мені його наступити ногою й розчавити, а я похнюпив очі й дивлюся як акуратно його черевики просять їсти...

Шкода мені стало цього непмана. Він хоч і непман, а сусіда ж і радянського ж виробу цигарками торгує.

— Знаєш що?—кажу я йому. Ти не сокрушайся.

— Не сокрушайся. Добре тобі говорити не сокрушайся. А куди я піду як виселять? Дружина, теща, троє дітей... Нянька-баба... Куди?

— Можна й нікуди,— кажу йому багатозначно.

— Як „нікуди?!" Виселяють же-ж!

— М-да .. Виселяють. А ти от що... Ти б задовольнився однією кімнатою, щоб тільки не виселяли?— питаю його.

— Однією кімнатою?—вхопив він мене за плече. Та я в кухні житиму, аби тільки мене не викидали на вулицю.

Тут я оглянувся як злодій, взяв його за руку, одвів кудись у куток, і, признаюся, шановні товариші, зрадив пролетаріят, як найостанніший зрадник.

Я порадив непманові завалити в обох кімнатах стелі, завалити димаря, повибивати шибки, потрощити двері, а самому переселитися жити на кухню.

— Нехай, кажу, відбирають таку кватирю. Чорта пухлого, кажу відберуть.

За таку пораду непман, признаюся і тут, подякував мене десятком цигарок „Пушка" і пообіцяв ніколи не забути.

Через тиждень, а може й два, не пам'ятаю, бо в мене в голові тепер не такий гармидер, щоб пам'ятати,— іду я повз його ж таки ятку. Ще тільки доходжу — бачу вже стоїть на перельоті.

— Ага,—думаю, не забув таки. Знову цигарками збирається подякувати.

Порівнявся.

— Здрастуй,—до нього.

А він мене за груди:

— Так до чого,—питає,— ти мене призвів? Так, кого,— питає,—виселятимуть? У кого відбиратимуть?

Плакати мені, сміятися — не розумію. А бачу, що чоловік серйозно питає.

— Стрівай,— кажу.—Геть руки від Текстшвейпрому!

— Ні, каже, не геть. Що ти мені, сякий такий, порадив? Я за твоєю порадою розвалив дві кімнати.

— Ну!

Що ти „нукаєш"? Що ти „мукаєш"? Мене ж,—каже,— ніхто і не думав виселяти, не думав.

— ?....

Все закружляло перед моїми очима каруселлю і не знаю,—чи я сам гепнув, чи він таки мене пхнув.

Тепер... відремонтовую його кімнати своїм коштом.

Юх. Гедзь

МАХАЛЬНИК ІВАНОВ

[Байка]

Якось навчалася стрілять піхота
(Чи сотня там, чи, як давніше, рота)
І підтюпцем, слідком
Туди приїхав політком.
Заграли: „Попади!"
Стрільці всі на упорах.
Ось постріл чуть один,
А далі — пах-пах-пах!
Ніс політкомові лоскоче гострий пах,
(Колись і він здалека нюхав порох).
Закінчили стрілять:
Хто три попав, хто навіть п'ять.
І зрідка, зрідка промах.
Охота тут забрала політкома:
— „І я ж вам попаду!
На полюванні був і я в горах!"
Лягав на упору,
В найближчу — бах! — мету:
Під носом знявся порох.
Він кулю другу —
Вбік, в яругу.
Іще за ними три —
Усі „за молоком".
— „От чорт їх забери"
Лютує політком.
Хоча б одну! Ото скандал страшенний!
Але махальники підходять до мішенів
І ну йому махать:
Одна, дві, три, чотири, п'ять,
Хоча б один був промах!
Тут сумніви узяли політкома,
Він хоче наслідки другим провірить разом:
Махальників призначив знов же тих,
А сам бере набоїв... холостих,
Чи, пак, сліпих.
Так що б ви думали? — Нічого не промазав!
І холості — в меті,
Бо доповів махальник Іванов:
— „У центр самісінький усі загнали знов!"
І втямив політком,
Історія одна:
Пошле „за молоком"
Чи влучить старшина,
Завжди бувають Іванови,
Що підмахнуть готові.

За білоруським байкарем
Крапівою переказав

С. Пилипенко

Мал. Б. Ф.

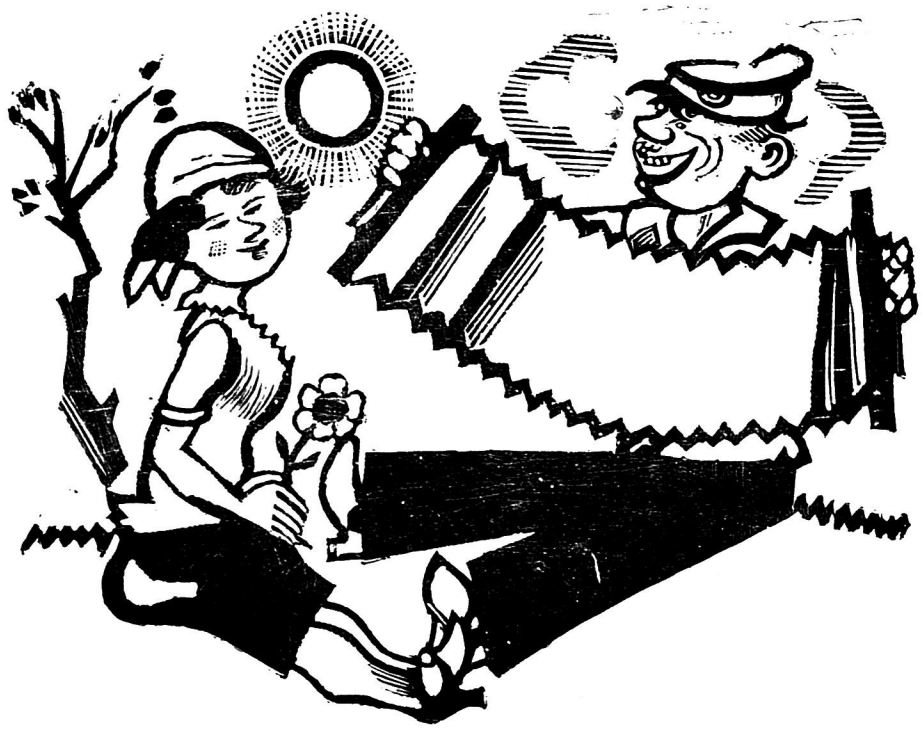

ДУМКИ ЗДІЙСНЮЮТЬСЯ

Мал. Б. Фрідкіна

30 „таксі“ за думкою харьк. комгоспу повинні замінити 2000 візників

(З газет)

Вуличний рух у Харкові ще й досі перебуває в хаотичному стані

(Факт)

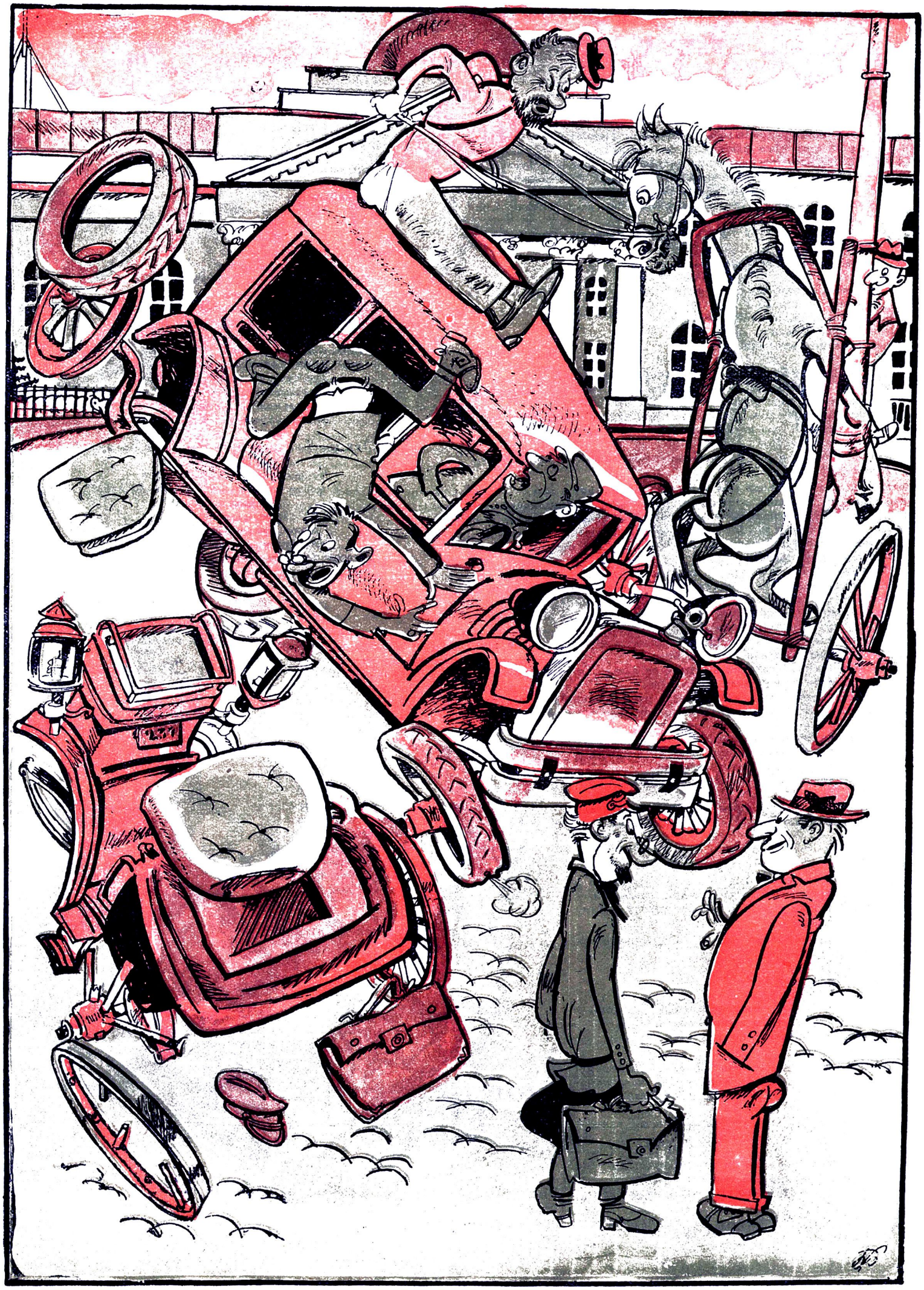

Комгосповець:— **Ой Одного вже, здається, „замінили“**

НЕСПОДІВАНА РАДІСТЬ

Мал. Л. Каплана

Апарат Харк. Соцзабезу увесь роз'їхався у відпустку. В канцелярії, крім одвідувачів, нікого немає
(З газет)

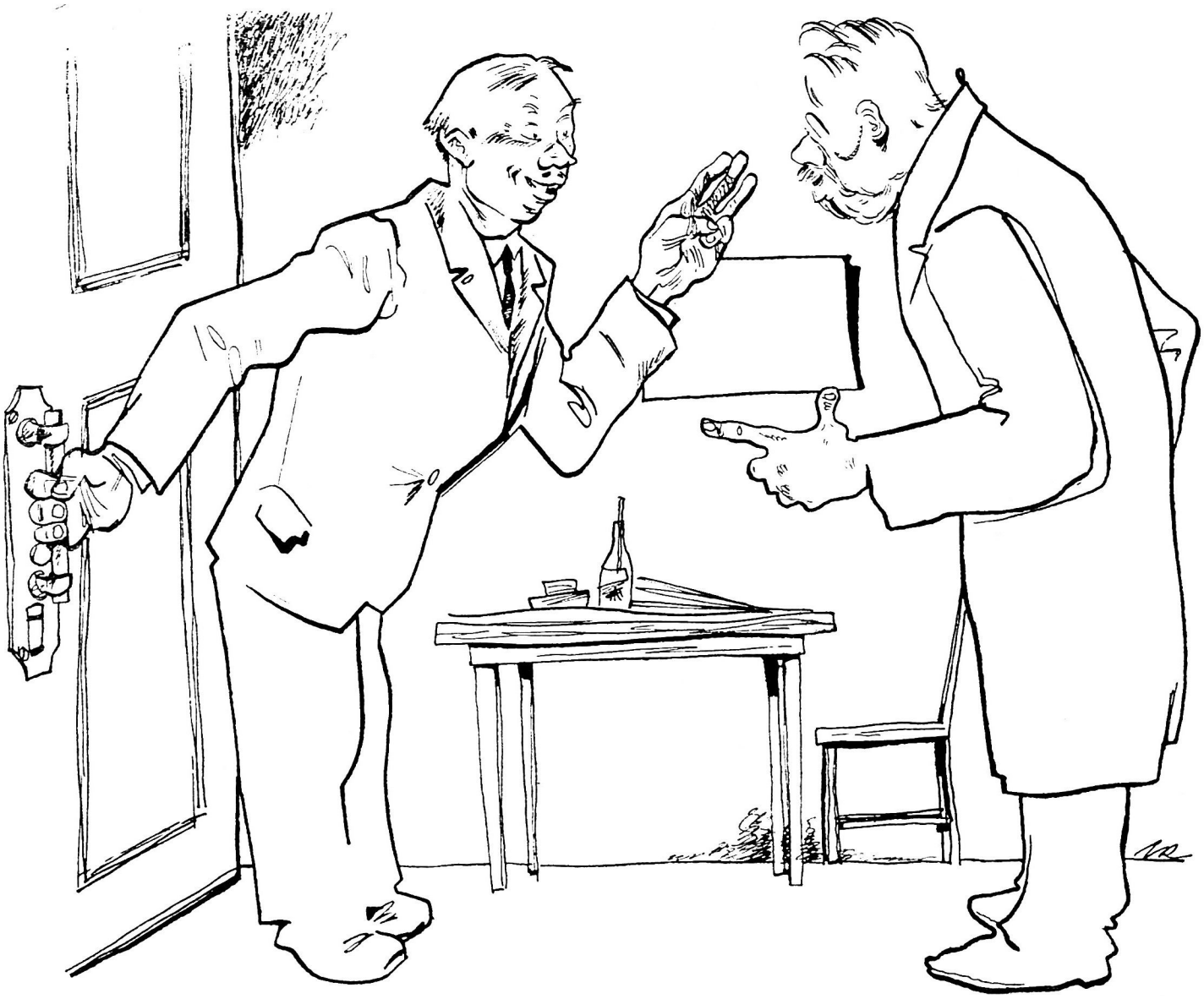

— Сьогодні я до кабінету зава аж тричі заходив „без доклада"

КАНІВ

(Від нашого роз'їзного кореспондента)

На поштовому штампі Канева ще й досі стоїть. „Каневъ, Кіевск."

Ваш кореспондент цілком свідомо припускає, що на цілій земній кулі не знайти другого такого сонливого, такого млявого, такого ледачого міста, як Канів. Десь там у людей — і індустріялізація, і електрифікація, і радіофікація, і культурна революція, а канівці потягаються на крутому березі дніпровому та чухають собі спини. Одинадцятий рік Жовтневої революції от-от промине, а вони ще й досі не спромоглися на новий штамп. Колишній руський „ъ" у них до цього часу в пошані.

А вийдіть ви на базарну (вона-ж центральна) площу міста Канева та погляньте навколо себе — бруд, бруд і бруд. Товстими покладами він отут заліг, мабуть ще з часів громадянської війни. Ходять-бродять по ньому канівці, як по нагрітому сонцем асфальті.

Ваш кореспондент запитав одного досить поважного канівця:

— Чому, ви площі не замітаєте?

— На чорта... Дасть бог дощ, або вітер,— як корова язиком злиже оце сміття...

А поцікавтесь-но електрифікацією міста Канева. Села вже давно електрифікуються, а в місті Каневі на вулицях стирчать два-три найпаскудніших лихтарики, та й у тих шкло повибивано.

— Та, як же ви це так, на одинадцятому році революції та й без електрифікації?

— Була у нас електрифікація та загула...

— Як то „загула"?

— Та... Продали ми свою динамо-машину...

— А сами тепер без електрики?

— Та на чорта... вона нам. Коли — місяць посвітить, коли — зорі, а як уже дуже темно, то часом хлопці шкла в лихтарях не повибивають, то й лихтарі засвічуємо...

„Легка" і „важка" індустрія міста Канева — це колишня лісопильня, що зараз пристосована для млина. Працює цей млин досить енергійно: і вранці гуде, і в-обід гуде, і ввечері теж гуде. Мелють у тому млині, як кажуть канівці, не аби-якої якости борошно. З того борошна канівський райвик варить собі смачні-пресмачні вареники, канівська селищна рада пече собі пухкі-припухкі пампушки, а канівська кооперація готує з того борошна такі млинці, що з ними й на шлях до соціялізму не страшно вирушувати.

— Хто ж там меле, в отому млині? Чий він?

— Та... компанія приватників.

— Чого ж приватники? А кооперація?

— Та... Кооперації нашій невигідно...

Радіофікація в місті Каневі так буяє, що далі вже й нікуди. На ціле місто лише два приймачі. Один у приватному помешканні (в інженера), у другий — у сельбуді. А більше—ані-ні. Що-до цих двох, то інженерів приймач звичайно „говорить", а сельбудівський ще з 1927 року „мовчить".

— Так чого ж це він мовчить?

— Та щось там не той... щось йому зіпсувалось... Ну й мовчить.

В помешканні сельбуду замість культроботи, гудуть голодні мухи, цілими табунами вистрибують блохи, в повибивані шибки заэирають горобці.

— Багато селян буває в сельбудинку?

— Та, ні, щось ніколи там нікого не видно...

І, нарешті, ваш кореспондент повинен розповісти про канівський театр. Протягом цілого місяця товкся тут „Український Народній Театр". Не з Харкова він, оцей театр, не з Київа, і не з Черкас, а з самого... Богуслава. Ввесь Канів цвів приблизно такими афішами.

Гастролі українського народнього театра
За керовництвом К. Д. Дубініна
За режисурою Д. В. Чаренка
П'єса зі співами і танцями

— Співи і танці — обов'язково, мов стрючок перцю до борщу. А коли йшов „Вій", то ще й так „рекламнули":

П'єса йде зі всіма ефектами
„Летюча труна, змії, гади, чорти і инше"

Звичайно, підчас вистави, як потім сповістили вашому кореспондентові, ніяка труна не літала, змії не сичали, гади не повзали, і чортів теж зовсім не було.

А „репертуарець" цього „українського народнього театру" з Богуслава, такий що аж до „Жидівки вихрестки" вистачило. Тільки в Каневі її таки дійсно „вихрестили", здається з ласки райполітосвіти,— на „Жидівку Сару".

Що правда, канівці, з якихось причин, не дуже охоче одвідували гастролі цього театру. Зате представники райвику та райполітосвіти — щораз повнісінько їх було в першому ряді. Мабуть, до смаку прийшовся їм „Український Народній Театр з Богуслава".

Отаке це місто — Канів. Отакі канівці.

А поблизу ж могила Тараса Григоровича Шевченка. А до тієї ж могили мандрівники з усіх закутків Радянського Союзу прибувають. А відвідують же вони, оті мандрівники, і місто Канів.

А...

Ні! Годі! Нехай же кінець-кінцем канівці самі догадаються.

Антоша Ко

БЮРОКРАТ НА ВІДПОЧИНКУ

Мал. М. Денісовського

Текст Андрія Дудки

Потрапивши, на відпочинку, в сад,
Здивований, обурений був дуже бюрократ:

„Де ви, загони кавалерії легкої?
Де самокритики палкі оргстрої?
Де ви, наради виробничі?
Інспекції селянсько-робітничі?!

Погляньте, скільки тут листків пропащих —
Без номерків входящих, виходящих!
Природа наче б то існує вже й давно,
А діло .. жах! — ще не заведене й одно!

Сказати коротко — нема ладу в природі,
Та й годі!
Ні,— знаєте,— я так робить не звик...“
І бюрократ замислено поник...

„Не знаю, з чого тут і починати:
Тут деревце одним-одне узяти,
Та й то — які потрібні апарати!
Які безмежно-пишні штати!!

Та що там штати?! Я вже мовчу об штатів —
Скільки тут може трестів, синдикатів
Розвинуть план роботи корисний
Коло самої лист-утиль-сировини!!!

А потім — що тут роблять горобці
Без догляду, нештатні молодці?!
А тут ось осінь... А після неї — може ще й зима?
І все добро оце загине тут дарма??

Ні! К чорту відпуск: Треба швидче вирушати —
Доклади, тези й плани, плани, плани планувати!

ЛІКВІДАТОР

Зав окрнаросвітою тільки-но збирався йти додому, коли до нього в кабінет увійшла якась похмура постать і пробасила:

— Вибачте? Я на хвилинку. Важлива справа.

— Що там таке?— незадоволено запитав зав.—Кажіть швидче.

Постать викашлялась і, ставши в позу оратора, почала:

— В той час, коли Чемберлени та інші капіталістичні акули готують новий похід проти Радянського Союзу — ми повинні всі свої сили покласти...

— А що вам від мене потрібно?— спитав зав.

— Вибачаюсь. Одну хвилинку. Значить, товариші, ми повинні бути напоготові. А чи все ж ми зробили для цього? Ні, далеко не все, тому що наші червоні винахідники до цього часу перебувають у надзвичайно тяжких умовах...

— Все це, звичайно, так,— знизив плечима зав.—Але ж яке відношення має до цього наросвіта?— І взагалі — хто ви такий?

— Я ж і є червоний винахідник,— поважно відповів незнайомий.— А ось і мій винахід. І він кинув на стіл заялозений клунок.— За допомогою цієї міцної зброї, товаришу, ми переможемо наших ворогів.

Зав боязко покосився на клунок.

— А воно... не вибухне, часом?

Винахідник зареготав.

— Що ви? Коли ж це було, щоб наочний підручник вибухав.

— Який підручник? Ви ж казали про якусь зброю...

— А хіба підручники не зброя для війни з темрявою? Проте перейдемо до справи,— і винахідник розвязав свій пакунок.

— Оці кубики і є та абетка, що її я винайшов спеціяльно для дорослих. Ви ж, звичайно, розумієте, що при ліквідуванні неписьменности дорослих учнів потрібен инший підход, ніж для навчання дітей. Наприклад, щоб пояснити дітям літеру „Д“— ми вказуємо на малюнок „дзига“; „М“—„мишка“ й тому подібне. Але дорослого ви на „мишку“ вже не візьмете і „дзигою“ його, анехтему, не зацікавите. Дорослого треба вчити не на дзигах, а на таких речах, щоб вони викликали в нього приємні асоціяції. Розумієте?

— Не зовсім.

— Та, господи ж... Ну візьмемо такий приклад. „Х“— „хлопчик“. Для дітей це дійсно „хлопчик“, а для дорослого це вже аліментами пахне і тому він завжди буде плутати „Х“ с „А“. В такий спосіб ми ніколи не ліквідуємо неписьменности, що згідно з постановою останнього з'їзду...

— А як же у вас?— зупинив його зав.

— О, в мене зовсім инша система. В мене кожна ілюстрація сама лізтиме дорослому в голову. Та ось, дивіться: „П“—„пивна“, „Р“—„район“, „Г“—„горілка“, „Д“—„дубець“, „Ф“—„фінка“, „Б“—„бупр“.

— Та це же абетка для якихсь дефективних, а не для дорослих,— посміхнувся зав.

— Що ви, що ви?— замахав руками винахідник.— Та в мене під кожний малюнок повну ідеологічну базу підведено. Ви ж тілки зверніть увагу, що при складанні виходить. От візьмемо, наприклад, слово „прогул“. Дивіться: „П“—„пивна“, Р—„район“, О—„опух під оком“, Г—„горілка“, У—„удар“, Л—„лікарня“. Та це вже повна картина, що викриває саму суть прогулів. Та це ж виходить, що за ті ж гроші ви можете провадити одразу дві кампанії:— ліквідувати неписьменність і алкоголізм.

— А ще краще — ліквідувати всю вашу абетку,— бо після неї всіх учнів доведеться мабуть везти якщо не до Бупру, то до психічної лікарні. Прощавайте.

— Невже, не візьмете — здивувався винахідник.

— Ні.

— Та що це ви, змовились всі, чи що... В двадцяти вже місцях одне й те ж мені кажуть. От і ліквідуй неписьменність, коли всюди така тяганина. Ех...

І, сунувши в кешеню абетку, винахідник вибіг з кабінету.

Сергій Чмельов

КРАХ ФАНТАСТИКИ

Кремезний дідуган-брандмайстер розправив свої пушисті сиві вуса, розколупав погаслу люльку і почав:

— Було це... а подай-но мені, Бобочко, трішки жару з-під цієї тей-машини (старий так називав самовара)... Було це, мої голуб'ятка, зовсім недавно. Оце перед тим, як скоротили бідолаху-Павлика, я з моєю старою (вона разом з Ангелом Петровичем та Нюнюсею в Бердянському лікується) конче влаштував усе для того, щоб переїхати на нову кватирю. Кватирю нам відвели в новому таки селищі в окремому котеджі й так ми поспішали туди перебратися зі старої нашої халупи, що за два дні все вже було готове.

Ранком, перед тим, як переїздити, я пішов подивитись ще раз на нову кватирю і зустрів коло дверей свого майбутнього сусіду з суміжного котеджу. Він подивився на мене скоса і з якимось сумнівом запитав, чи справді я наважуся туди переїздити.

— А що таке?—спитав я його здивовано,- хіба погана кватиря?

— Та ні,—відповів він якось непевно...—Ходять, знаєте, різні чутки, ніби тут н е ч и с т о.

Я зареготався йому в вічі. Адже я людина прогресивна, не вірю ні в яке чортовиння, мерців та вихідців з того світу, адже ми живемо у вік електрики та радіо, омоложення та аеропланів, і стоїмо напередодні міжпланетних мандрівок, і т. д.

Подія, про яку я хочу розповісти, обрушилась на нас того ж вечора, коли ми, упоравшись із переїздом, сильно стомлені, але щасливі, сиділи довкола стола та пили чай. Павлик стиха награвав на мандоліні, а моя дружина вишивала нову серветку. Мрійно пахкотіла тей-машина; було так тихо і приємно, а одинокий вогник лямпочки над столом розливав тепле й затишне світло. Інші кімнати були не освітлені й гільки на кухні горіла слабенька лямпочка.

Да-а... Старий притяг до себе шклянку з чаєм.

...Сидимо ми. І от... Раптово по-під віконням пролунав жахливий невимовно страшний зойк. Ні людина, ні звір, ніщо живе не могло так кричати. Страшна туга та біль і разом з тим загроза були в тому зойку. Холодний піт виступив на наших обличчях, волосся нам піднялося догори й кілька хвилин ми не могли вимовити жодного слова.

— Що це?—клацаючи зубами спитала Нюнюся.

— Коти?—несміливо спитав хтось инший.

Наївне запитання! Хіба ж котові личить робити такі звуки? Ні, це були не коти.

...Той вечір був і в й назавжди буде для нас незабутній. Не минало десяти хвилин, щоб ми не здрігались від якогось жахливого явища.

... Самі собою розчинялись двері, чулися таємничі голоси, стони та дзенькіт немов кайданів. Гасла електрика й у жахливій тиші щось холодне падало на нас...

А коли ми зробили несміливу спробу лягти спати, по кватирі рознісся такий страшний, задушливий запах, ніби могили розверзли свої пащі, випустивши на нас зловонний подих своїх мешканців.

...Синім світлом палахкотили чиїсь очі по кутах; хтось зітхав і простягав до нас свої бліді довжелезні руки; щось булькотіло й хлюпало немов у горлянці зарізаного...

І як фінал — на нас півмертвих од страху, звалився справжній грім. Довгим підземним гулом прокотилося в глибині, розляглося навколо, гримнуло з гори, вдарило... відскочили шпінгалети в вікнах і на наші голови впало щось велика, важке... Щось придушило нас і стиснуло в диких обіймах. І знову пролунав найжахливіший з можливих у світі зойк...

...Тьотя Поня і досі лікується в психіятричній лікарні; діти, правда, вже вичуняли, бо дехто з них вискочив раніш, а я... ви бачите оцей шрам?

Не чекаючи ранку ми втекли, взявши з собою все, що могли взяти з своїх речей. Правда, я на схилі віку мусив світити грішним тілом через усю вулицю, бо забув одягти дещо з костюму...

І от тепер ми страждаємо по чужих людях і раді б вселитися до старої славної своєї халупи, але це вже неможливо.

Густий дим затінив засмучене чоло бравого брандмайстера і срібна сльоза скотилась по його зморшках у шклянку з чаєм.

— Такі то речі, голуб'ятка,—закінчив добрий дідуган.

* * *

Страшно? Здрігається, читачу? Хоч як ми не співчуваємо, аматорам доброго фантастичного оповідання, однак інтереси ще добрішої істини та громадське почуття примушують нас розчарувати читачів, і до того— розчарувати в найвульгарніший спосіб. Адже розказане діялось не за часів якогось там короля Артура чи царя Панька,— ні! За часів радіо та електрики, автобусів та комгоспів, коли недалека вже пора летіти спритними ракетами в инші світи і т. д... Нема чого ображатись, коли дізнаєтесь про справжню причину страшних і загадкових явищ у брандмайстеровій кватирі.

Скажемо просто: кроки, стони,—їх робили, на жаль, не духи, а цілком реальні... стіни, збудовані за сучасними принципами архітектурного конструктивізму (пісок, коробочки з-під пасти „Функ", дрантя, кістки, старий папер та инші будівельні матеріяли). Шпінгалети вилетіли тому, що вони були... дерев'яні. Світилися синім світлом гнилі дошки; невимовно страшний запах, що так збентежив серця наївних мешканців, походив з цілком природнього джерела,—убиральні, де на той час лопнула труба, побудована, очевидно, теж за конструктивним принципом. Честі архітектурної вигадки та блискучої ініціятиви належить те вохке й холодне, що впадало на шиї та обличчя: холодна вода від дощу, що просякав крізь діряву стелю... Ну-с, на бідні голови невдачливих новоселів упало ніщо инше, як стеля, з причин, так би мовити, загальних,—адже кватиря була побудована за принципом і т. д...

Лишається ще три загадки. Перший крик, бліді руки та ще останній зойк. Розглянемо й це. Як справедливо зазначив брандмайстер, жодний в світі кіт не здібний так жахливо кричати... Але ж браадмайстер не мав на увазі кота, якому сусідські діти защемили хвоста в поліно. Отже, нічого й дивуватись звукам.

До речі зауважимо, що автор веселих діток був водночас куплетистом і претендував на дідову кватирю, як на додаткову площу для наукових занять.

Що-до рук, фосфоричних і страшних, які простягались у темряві, то ми радо визнаємо, що ми ці руки вигадали, але прошу погодитись з тим, що в порівнянні з падінням стелі, будь які руки — дитяча іграшка. Це положення блискуче підтверджує походження останнього крику. А кричали, дорогі мої читачі... хто ж инший міг кричати, як не самі нові мешканці? Хіба не закричиш, коли на голову впаде конструктивна стеля?.. Звісно, закричиш, та й сам не помітиш, як це й трапилось.

Задовольняє вас? Ні? Хочете знати, чому гасла електрика? Даруйте, коли не так відповідатиму на це запитання: зовсім не кортить до заялозених дотепів на адресу „турчанки" та „унформера". І взагалі нічого дивного, коли електрика гасне. От, коли б вона не гасла—инша річ...

Тепер здрігайтесь собі на здоров'я.

Олаф Кракен

НА ІСПИТАХ

Мал. Б. Ф.

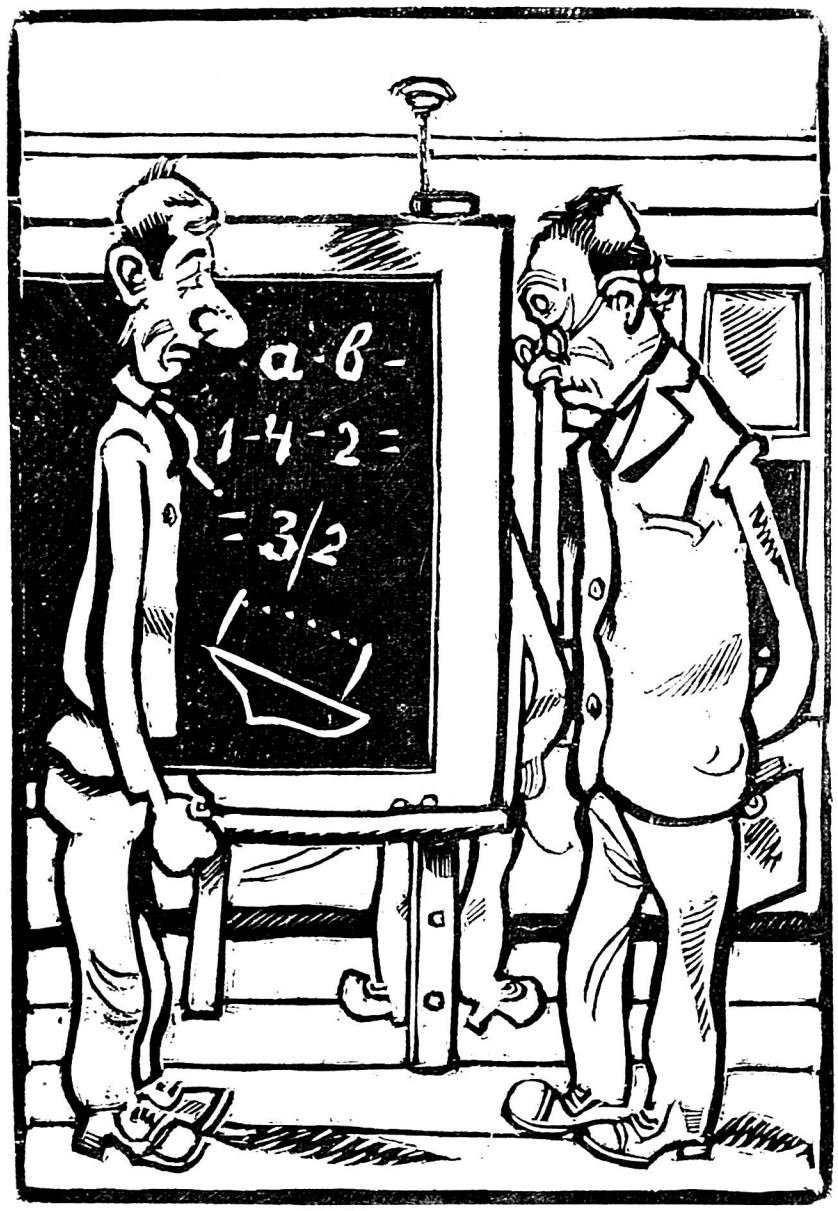

— Від А до Б 8 кілометрів. З А до Б вийшла екскурсія, яка проходить 3 кілометри на годину. З Б до А вийшла друга екскурсія, яка проходить 4 кілометри на годину. Де вони зустрінуться?

— В пивній, тов. професор!

„. . . виховати робітника прилавку, зробити з нього активного агітатора проти алкоголя,— на такий шлях повинна стати наша кооперація

(*З однієї пром.-алкогольної статті*)

Мал. Л. К.

Покупець:— Загорніть мені пляшку горілки.
Прикажчик:—Гражданін! Алкоголь—зло! Півтора карбованці в касу!

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ МОМЕНТУ

В той момент, коли авдиторія була остаточно захоплена силою ораторової красномовности, в той момент, коли не тільки дежурний пожежник, а навіть члени президії перестали позіхати й почали уважно слухати, в той момент, коли сам оратор побачив, що його промова остаточно обійшла всі рифи й зараз спокійно попливла, як Дніпро нижче порогів,—в цей момент в рот ораторові влетіла... муха.

Оратор пирснув, закашлявся, здивовано розвів руками, ніби хотів сказати: „товариші, в чім же ж річ“, але потім рішуче піймав муху на кінчик язика і проковтнув.

Звичайно, коли б ця подія трапилась за инших обставин,—за обідом, скажемо, або підчас зустрічи закордонної делегації, можна було б просто ліквідувати подію: виплюнути муху й край.

Але плюватись на сцені, перед публікою та ще в такий відповідальний момент було абсолютно неможливо: неестетично, некрасиво й некультурно, тим паче, що оратор цілих дві години говорив про... культурну революцію.

Вас. Ч.